

УДК 37.091.4 Ч.В. Еліот:001.82(045)

С. Е. ЛЯТУРИНСЬКА

аспірант
Класичний приватний університет

ІННОВАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ Ч. В. ЕЛІОТА У КОМІТЕТІ ДЕСЯТИ

У статті розглянуто діяльність Ч. В. Еліота як голови передового Комітету Десяти. Встановлено, що метою діяльності цього комітету була стандартизація навчального процесу в США. Проаналізовано новітні навчальні плани, розроблені цим комітетом, та констатовано позитивні результати діяльності цього освітянина з наведення ладу у сфері здобуття середньої освіти.

Ключові слова: Комітет Десяти, реформа, новатор, навчальний план.

Сучасна Україна як ніколи раніше вимагає нового дихання в усіх сферах своєї діяльності, з яких освітня є однією з пріоритетних. На сьогодні спостерігаються окремі випадки впровадження новацій для модернізації освітнього процесу в країні, але ці кроки хаотичні та не мають єдиного спрямування. На нашу думку, з метою налагодження ситуації, що зараз склалася, потрібно розробити план з упровадження конкретних кроків з оновлення процесу здобуття освіти, починаючи з початкового рівня освіти, з особливим наголосом на формуванні наступності освітніх шаблів: початковий – середній – вищий. Для уникнення головних помилок під час такого процесу слід звернутися до успішного досвіду відомих освітян, які змогли пройти шлях перезавантаження процесу навчання та отримати гарний результат у кінцевому підсумку. Одним з таких непересічних новаторів є видатний освітянин, президент Гарварду Ч. В. Еліот, який очолював перебудову освітнього середовища США, створив та налагодив чіткий процес наступності школа – університет.

Метою статті є аналіз діяльності Ч. В. Еліота в Комітеті Десяти.

Чарльз В. Еліот був не тільки відомим педагогом, освітянином, президентом, а ще й відмінним новатором та реформатором освітнього процесу в США. Цей факт знаходить своє підтвердження в книзі “Американська освітня думка: есе з 1640–1940”, де зазначено, що у 1892 р. Ч.В. Еліот обіймав посаду голови Комітету Десяти [5], який спрямував всі свої зусилля на регуляризацію та еталонування процесу навчання в країні.

Проаналізувавши літературу з теми [2–4; 7; 10; 12], ми визначили, що поштовхом до створення цього комітету Національною асоціацією освіти був хаос, який розвивався у сфері прийому до ВНЗ, тобто необхідність розробки стандартного змісту освіти в США. Причиною хаосу було право кожного коледжувстановлювати свою індивідуальну систему прийому на навчання, коли іноді все, що потрібно було зробити для вступу, це вивчити один окремий текст. Думки директорів шкіл сходилися в тому, що курс навчання середньої школи вимагав модернізаційних кроків. Тож

першим та одним з найголовніших завдань Комітету, як зазначає Г. Клібард, історик та один з провідних теоретиків навчального плану, було “переконати коледжі прийняти деяку одноманітність у межах шкільних досягнень, головним чином заміняючи індивідуальні екзамени на завершення схвалених програм навчання середніх шкіл як підстава для прийняття на навчання” [4, с. 53]. Встановлення такої одноманітності повинно було запевнити коледжі, що програма середньої школи, яку учні закінчили, надала важливі знання, вміння та навички, необхідні для вступу до будь-якого ВНЗ у країні.

Обрання кандидатури Ч. Еліота як голови комітету не було несподіванкою. По-перше, на той час цей реформатор уже встиг встановити та підтвердити звання одного з найбільш шанованих освітян своєї доби [8], адже його передова освітня позиція людини-дії допомогла втілити безперечно сміливі новації в Гарварді, які на той час вже показали дуже гарні результати. По-друге, цей непересічний освітній лідер мав чітке бачення щодорозвитку як вищої школи, так і всієї ієрархії американської освітньої системи, яке він висловив ще у своїй інавгураційній промові 1869 р., де було констатовано, що вся структура освіти вимагала відбудови з основ. Новоспечений президент престижного, але стагнуючого коледжу підкреслював той факт, що американський коледж повинен не тільки наслідувати, а ще й доповнювати роботу американської школи, не забуваючи, що саме університети є законодавцями реформ: “Школи наслідують університети та будуть такими, якими університети їх зроблять” [1]. Маючи за плечима успішний досвід пристосування навчального плану коледжу до магістратури, Ч. В. Еліот тепер хотів перенести цей досвід та свої знання на підпорядкування шкіл коледжам, тобто створити систему наступності в навчанні.

Члени Комітету Десяти під керівництвом Ч. Еліота, насамперед, проаналізувати ситуацію, що склалася в середніх школах. Вони дослідили 40 шкіл та виявили, що учням пропонували 36 різноманітних курсів навчання, включаючи 5 іноземних мов, 6 математичних курсів, 4 наукових курси та декілька різноманітних курсів, таких як стенографія, каліграфія та музика [8]. Із цих фактів вони зробили висновок, що єдиний курс навчання був повністю відсутній і потрібно було провести титанічну працю заради впровадження єдиного механізму отримання атестата про середню освіту та вступу до вищого навчального закладу.

У грудні 1892 р. представники Комітету Десяти організували конференції в навчальних закладах США, що знаходилися в різних кутках країни, які були насичені рекомендаціями з таких питань:

- коли предмет має бути введений до учнів;
- скільки годин на тиждень має бути присвячено кожній окремій темі;
- скільки років вивчати кожний окремий предмет;
- які теми слід викладати в середній школі;
- які найкращі методи викладання предмета;
- як повинні бути підготовлені вчителі [7; 8];

– як вирішити антагонізм між класичним навчальним планом і сучасними академічними предметами, такими як наука, історія та сучасні іноземні мови;

– чи повинні школи пропонувати різні навчальні плани для тих, хто планує продовжувати навчання в коледжі, і тих, хто не планує [8, с. 37].

Першим та одним з найважливіших висновків цих конференцій був висновок, що “кожен предмет, який викладають у середній школі, потрібно викладати так само та такою самою мірою кожному учню, незважаючи на те, яким буде його призначення, або коли його навчання скінчиться” [7]. Із цього рішення видно, що Ч. В. Еліот пропагував таку освіту, яка не розмежовувала учнів на тих, хто збирався продовжити своє академічне життя, та тих, для кого школа була останнім щаблем навчання. Це свідчить про те, що він хотів переорієнтувати школи на надання освітніх послуг не тільки дітям багатіїв, а й заохотити бідні верстви населення здобувати освіту. Таким чином, кінцевою метою цього освітянина було бажання підвищити загальний рівень освіченості населення США.

Вільям Т. Харріс, спеціальний уповноважений США з питань освіти, який був членом комітету, називав їхню доповідь “найважливішим освітнім документом, який коли-небудь був опублікований у цій країні” [7, с. 153]. З його допомогою цей документ був поширений комітетом освіти США педагогам, директорам, членам шкільних рад та іншим зацікавленим. У 1904 р. спеціальний уповноважений підтвердив свою оцінку цього докладу: “Схема занять, запропонована Комітетом Десяти, стала моделлю для всіх середніх шкіл, публічних та приватних” [7, с. 153].

Потрібно наголосити на тому, що до 1892 р. ще не було прецеденту, коли національні освітні авторитети випускали рекомендації для тисяч шкіл, тож механізм просування та запровадження таких рекомендацій був відсутній. Із цього випливає, що комітет зовсім не був упевнений, чи звернуть увагу на його пропозиції. Тим не менше, дослідниця цього питання Д. Равіч підкреслює, що завдяки статусу його членів та спонсорів, а також новизні справи доклад комітету привернув широку увагу та досяг деяких мір впливу на навчальний план багатьох шкіл [8].

Наступним важливим результатом конференцій був звіт, у якому Ч. В. Еліот зробив аналіз інформації щодо зустрічей науковців. У цьому документі він подав рекомендовану програму та матеріали, з яких можуть бути створені корисні навчальні плани. У першій таблиці цього документа було згруповано всі предмети вивчення разом та відповідно розподілено шкільний час між цими предметами. Комітет Десяти свідомо розташував в одній таблиці рекомендації конференцій, як для початкової школи, так і для середньої, з метою прослідкувати послідовність рекомендацій для кожного предмета. Необхідними для вивчення визначено такі предмети:

1. Мови – латинська, грецька, англійська, німецька та французька (локально іспанська).
2. Математика – алгебра, геометрія, тригонометрія.
3. Загальна історія та інтенсивне вивчення особливих епох.

4. Природознавство – описова астрономія, метеорологія, ботаніка, зоологія, фізіологія, геологія, етнологія, більшість предметів можуть бути згруповані під назвою фізична географія.

5. Фізика та хімія.

Із цих загальних рекомендацій Ч. В. Еліот вивів чотири конкретні моделі навчального плану [9, с. 46–47] тривалістю навчання в 4 роки, які могли підготувати учнів для вступу на відповідні курси до будь-якого американського коледжу або університету на існуючих вимогах.

Таблиця 1

Моделі навчального плану Комітету Десяти

Рік	Класична 3 іноземні мови (1 сучасна)	Годин на тижд.	Латино-наукова 2 іноземні мови (1 сучасна)	Годин на тижд.
1	Латина	5	Латина	5
	Англійська	4	Англійська	4
	Алгебра	4	Алгебра	4
	Історія	4	Історія	4
	Фізична географія	3	Фізична географія	3
	Разом	20	Разом	20
2	Латина	5	Латина	5
	Англійська	2	Англійська	2
	*Німецька або французька для початківців	4	Німецька або французька для початківців	4
	Геометрія	3	Геометрія	3
	Фізика	3	Фізика	3
	Історія	3	Ботаніка або зоологія	3
	Разом	20	Разом	20
3	Латина	4	Латина	4
	*Грецька	5	Англійська	3
	Англійська	3	Німецька або французька	4
	Німецька або французька	4	Математика (алгебра 2 +геометрія 2)	4
	Математика (алгебра 2 +геометрія 2)	4	Астрономія півроку та метеорологія півроку	3
	Разом	20	Історія	2
			Разом	20
4	Латина	4	Латина	4
	Грецька	5	Англійська як в класичній програмі 2; додаткова - 2	4
	Англійська	2	Німецька або французька	3
	Німецька або французька	3	Хімія	3
	Хімія	3	Тригонометрія та вища ал- гебра або Історія	3
	Тригонометрія та вища ал- гебра або Історія	3	Геологія або фізіографія- півроку та анатомія, фізіо- логія та гігієна півроку	3
	Разом	20		20

* У будь-якій школі, де грецьку мову можуть викладати краще за сучасну мову, або де публічна думка чи історія школи вважає кращим викладати грецьку, німецька чи французька мови на другому році класичної програми можуть бути замінені на грецьку.

Рік	Сучасні мови 2 іноземні мови (обидві сучасні)	Годин на тижд.	Англійська 1 іноземна мова (древня або сучасна)	Годин на тижд.
1	Французька або німецька для початківців	5	Латина або німецька або французька	5
	Англійська	4	Англійська	4
	Алгебра	4	Алгебра	4
	Історія	4	Історія	4
	Фізична географія	3	Фізична географія	3
	Разом	20	Разом	20
2	Французька або німецька	4	Латина або німецька або французька	5 або 4
	Англійська	2	Англійська	3 або 4
	Німецька або французька для початківців	5	Геометрія	3
	Геометрія	3	Фізика	3
	Фізика	3	Історія	3
	Ботаніка або зоологія	3	Ботаніка або зоологія	3
	Разом	20	Разом	20
3	Французька або німецька	4	Латина або німецька або французька	4
	Англійська	3	Англійська як в інших про- грамах – 3, додаткова – 2	5
	Німецька або французька	4	Математика (алгебра 2 + геометрія 2)	4
	Математика (алгебра 2 + геометрія 2)	4	Астрономія півроку та ме- теорологія півроку	3
	Астрономія півроку та ме- теорологія півроку	3	Історія як в латино-науковій програмі – 2, додаткова – 2	4
	Історія	2		
	Разом	20	Разом	20
4	Французька або німецька	3	Латина або німецька або французька	4
	Англійська як у класичній програмі 2; додаткова – 2	4	Англійська як у класичній програмі – 2; додаткова – 2	4
	Німецька або французька	4	Хімія	3
	Хімія	3	Тригонометрія та вища ал- гебра	3
	Тригонометрія та вища ал- гебра або історія	3	Історія	3
	Геологія або фізіографія – півроку та анатомія, фізіо- логія, гігієна – півроку	3	Геологія або фізіографія – півроку та анатомія, фізіо- логія, гігієна – півроку	3
	Разом	20	Разом	20

Детально розглянувши зазначені вище чотири моделі навчального плану, можна побачити, що головною відмінністю між ними є кількість часу, присвячена вивченню іноземних мов. Так, “класичний” навчальний план містить 3 мови: латину, грецьку та одну сучасну; “латино-науковий” вклю-

чає в себе 2 іноземні мови, одна з яких – сучасна; навчальний план “сучасні мови” містить 2 сучасні іноземні мови; останній “англійський” складається тільки з вивчення 1 іноземної мови: древньої чи сучасної. Перші два навчальні плани наслідували класичну спрямованість у навчанні, інші ж два були більш осучаснені з метою пристосування навчального процесу під новітні умови життя. Розглядаючи новітні навчальні плани, можна побачити, що до основних предметів класичної освіти таких як латина, грецька мови та математика, Комітет Десяти додав вивчення таких сучасних предметів, як: англійська мова, іноземні мови, природознавство, історія та різноманітні науки.

Звісно, що вчені із закостенілим поглядом на освіту деякі положення навчальних планів вважали радикальними:

1. Відтепер ні латина, ні грецька не були потрібними для підготовки до коледжу, що ослаблювало вплив класичних мов, які дуже довго посідали лідерські позиції при вступі до коледжу.

2. Учніям дозволено вибирати свій курс навчання за умови, що він включатиме англійську, математику, історію, науку та іноземну мову [8].

Члени Комітету підкреслювали той факт, що вони намагалися зробити предмети перших двох років якомога більш типовими, тому що багато учнів, які починали навчання у середній школі не залишалися в ній більше ніж 2 років. Тож вважали за потрібне обрати предмети перших двох років таким чином, що лінгвістичні, історичні, математичні та наукові предмети були представлені належним чином на високому рівні.

Звісно, такий радикальний доклад мав вибуховий ефект, що підтверджує факт звинувачень Комітету в ігноруванні тих учнів, які не збирали після школи йти до коледжу. На такі закиди від недоброзичливців члени Комітету відповідали, що всі діти мали інтелектуальну здібність отримати користь від освіти, яка включала іноземні мови, історію, математику, науку, англійську мову; вони вважали цей навчальний план таким, що підготує всіх дітей до багатого й повного життя.

Серед негативно спрямованих освітян яскраво виділяється постать Г. Стенлі Холла, відомого психолога й президента Університету Кларк, який засудив доповідь Комітету Десяти як елітарного погляду на реальність. Але реальність була такою, як зазначає Дж. Мірел, що найближчим часом число учнів у віці 14–17 років, які відвідували середню школу, збільшилося з 359 949 до 4 804 255 між 1890 і 1930 рр. [6]. Е. Хенсот та Д. Таяк вказують трохи іншу, але не менш позитивну тенденцію зростання чисельності учнів завдяки цій реформі Ч. В. Еліота. Так, кількість учнів середніх шкіл у США збільшилася з 202 000 до 1 857 000 з 1890 до 1920 рр. [11].

Висновки. Таким чином, діяльність Ч. В. Еліота як голови Комітету Десяти має всі ознаки інноваційності. Її результатами стали системність надання шкільної освіти та експлікація предметів навчання, необхідних для підготовки до вступу до коледжу. За безпосередньою участю Ч. В. Еліота було розроблено та запроваджено ефективні навчальні плани,

спрямовані на підготовку майбутніх громадян Америки до успішного життя. Побічним ефектом, опосередкованим у реалізації альтернативного класичного плану, стало радикальне збільшення учнів середніх шкіл.

Список використаної літератури

1. Eliot C. W. A turning point in higher education; the inaugural address of Charles William Eliot as president of Harvard College / C. W. Eliot. – Harvard University Press, October 19, 1869.
2. Grove C. The Aptitude Myth: How an Ancient Belief Came to Undermine Children's Learning Today / C. Grove. – R&L Education, 2013. – 198 p.
3. Horn R. A. Understanding Educational Reform: A Reference Handbook / R. A. Horn. – ABC-CLIO, 2002. – 338 p.
4. Kliebard H. M. Changing Course: American Curriculum Reform in the 20th Century / H. M. Kliebard. – Teachers College Press, 2002. – 163 p.
5. Milson A. J. American Educational thought: essays from 1640–1940 / A. J. Milson, C. H. Bohan, P. L. Glanzer. – IAP, 2009. – 602 p.
6. Mirel J. The Traditional High School. Historical debates over its nature and function / J. Mirel // Education next. – Vol. 6. – No. 1, Winter 2006. P. 14–21.
7. Perkison H. J. Two hundred years of American Educational thought / H. J. Perkison. – University press of America, 1987. – 327 p.
8. Ravitch D. National Standards in American Education: A citizen's guide / D. Ravitch. – Brookings Institution Press, 1995. – 223 p.
9. Report of the Committee of Ten on secondary school studies with the reports of the conferences arranged by the Committee. – National Educational Association. – New York : American Book Co., 1984. – 250 p.
10. Scott V. Principles and Practices of the Standards in College Foreign Language Education / V. Scott, Carl Blyth. – Cengage Learning, 2010. – 288 p.
11. Tyack D. Learning Together: A History of Coeducation in American Public Schools / D. Tyack, E. Hansot. – Russell Sage Foundation, 1992. – 384 p.
12. Van Overbeke M. A. The Standardization of American Schooling: Linking Secondary and Higher Education, 1870-1910 / M. A. Van Overbeke. – Palgrave Macmillan, 2008. – 240 p.

Стаття надійшла до редакції 04.10.2015.

Лятуринская С. Э. Инновационная деятельность Ч. У. Элиота в Комитете Десяти

В статье рассматривается деятельность Ч. У. Элиота как главы передового Комитета Десяти. Установлено, что целью деятельности этого комитета была стандартизация учебного процесса в США. Проанализированы новейшие учебные планы, разработанные этим комитетом, и констатированы позитивные результаты деятельности этого просветителя по наведению порядка в сфере получения среднего образования.

Ключевые слова: Комитет Десяти, реформа, новатор, учебный план.

Liaturynska S. Innovative activity of C. W. Eliot in the Committee of Ten

The activities of C. W. Eliot as the head of the leading Committee of Ten is examined in the article. It is established that the purpose of this Committee was to standardize the learning process in the United States. The latest curricula developed by the Committee of Ten is analyzed and the positive results of this educator's work in the area of secondary education is stated.

The aim of this article is to analyze the activities of C.W. Eliot in the Committee of Ten. It is stated that C.W. Eliot was not only a great educator and president, but also an outstanding innovator and reformer of the educational process in the USA. The reason why

this Committee was formed in the first place was the need to standardize the process of studying in schools of America.

Two reasons for the election of C.W. Eliot as the head of the Committee were singled out:

1. He was the most respected educator of his time.

2. He had a clear vision as to the development of the university education and the whole hierarchy of the American educational system.

The problem questions concerning education discussed at the conferences organized by the Committee were analyzed. One of the first results of their work was the conclusion that students should not be divided into those who wanted to pursue their academic studies after school and those who just wanted to finish school. However, that subjects should be taught to them equally well.

A report released by the Committee with useful materials and curricula that could help pupils get ready to enter any college was studied. Four new models of the curriculum were analyzed. It was underlined that these curricula were debated over greatly by the educators, professors and teachers and got positive as well as negative reviews. It is important to stress that these new curricula were adopted by schools all over the USA and they encouraged pupils to attend schools and study. So the number of pupils raised dramatically.

Key words: *Committee of Ten, reform, innovator, curriculum.*